

30 september 2013

Till Miljödepartementet
m.registrator@regeringskansliet.se
michael.lofroth@regeringskansliet.se

Skärgårdarnas Riksförbund, SRF, organiserar den fastboende befolkningen runt hela kusten från Luleå i norr till Koster i väster samt på öarna i de stora insjöarna. SRF arbetar med förutsättningarna för boende, arbete och service året runt i landets skärgårdar.

Remissvar SOU 2013:43 Långsiktigt hållbar markanvändning, del 1

Regeringens arbete med att utveckla förslag kring de nationella miljömålen innehåller flera etappmål om biologisk mångfald. Dessa utgör en integrerad del av strategin för en långsiktigt hållbar markanvändning. En kommitté har nu lämnat ett delbetänkande kring dessa frågor. Slutbetänkandet skall komma i juni 2014.

Grundtesen i betänkandet är att en strategi om markanvändning måste omfatta många olika intressen och anspråk, inklusive betydelsen för näringsliv, turism och energiproduktion. Syftet med strategin skall vara att göra långsiktiga politiska avvägningar.

Utredningens innehåll och förslag är främst inriktade på förhållanden som gäller skogsmark. Samtidigt ska dock de generella resonemangen kunna utvecklas vidare för andra marker i kommande rapporter.

I avsnittet om markpolitik markerar utredningen behovet av en ökad helhetssyn på markanvändning i den statliga förvaltningen. Detta är bra och viktigt anser vi. Det innebär också att det ska finnas en balans mellan biologisk, ekonomisk och social hållbarhet i arbetet. Nu har utredningen lagt mycket stort fokus på bevarandefrågor kopplade till nya reservatsformer och behovet av att kunna uppvisa ett tillräckligt stort antal hektar formellt skyddad mark. De andra aspekterna har inte betonats tillräckligt.

Utredningen lyfter också fram behovet av frivilliga insatser för ökad miljöhänsyn. För skärgårdarnas del önskar vi ett utvecklingsarbete med mer av lokal förvaltning i samverkan med myndigheterna för att uppnå miljömålen. Det är otidsenligt att ensidigt arbeta med en konserverande reservatsfilosofi för landskap där människor bor och verkar. Här krävs en reell delaktighet och inflytande.

Vi uppskattar att utredningen talar om landskap, i stället för ett mer fragmenterat tänk av mindre enheter. Skärgården som naturtyp är absolut ett sådant landskap, även om det mesta av den ligger i saltare vatten än utredarna befattar sig med. Vi ser också fördelar i konventionen om biologisk mångfald med detta perspektiv – helhet istället för fragmentisering.

Men när vi ser utredningens förslag om att inrätta ytterligare en nivå av formellt skydd ”Ekolandskap” med 1 350 000 hektar till år 2020 imponerar det inte. Förslaget verkar mest gå ut på att Sverige ska fylla upp en kvot om skydd för 20 % av land och sötvattenarealen. Man vill även fylla på de rena naturreservaten med 150 000 ha.

I skärgårdarna finns flera skyddsformer med hänsyn till riksintressen, strandskydd etc. som reglerar bebyggelse och ekonomisk aktivitet. Denna form av skydd borde kunna räknas in av utredningen. Vi skärgårdsbor upplever tydligt att dessa marker har ett betydande formellt skydd idag.

Den light-version av formellt naturskydd, ekolandskap, som utredarna vill införa föreslås ha sin utgångspunkt i frivilliga insatser med lokala samverkansgrupper, styrda av länsstyrelserna. Men de ska ändå bilda formella samrådsområden. Det innebär direkt att man riskerar skapa ett motsatsförhållande. Är målsättningen att engagera fler och nya grupper i arbetet kring naturvården borde man istället bjuda in mer förbehållslöst till en samverkan i förvaltning av de stora naturvärdena. Låt människorna som bor och verkar i dessa områden få en beslutande majoritet i de samrådsorgan som kan upprättas. Då kan ett äkta engagemang växa fram. Låt länsstyrelsernas roll istället vara mer stödjande och uppmuntrande.

Vi vill gärna peka på de goda exempel på utveckling av samförvaltning som faktiskt finns i några skärgårdsområden. Där ser vi framkomliga vägar att nå mål för skötseln av stora naturvärden i harmoni med ekonomisk och social hållbarhet. Vi ser också en bättre möjlighet för utveckling av entreprenörskap kring naturvården om det finns en stark lokal förankring. Det tror vi är nödvändigt för framtiden.

Vi anser alltså sammanfattningsvis att man redan idag kan räkna in tillräckligt stora arealer som har ett betydande formellt skydd i lagstiftningen och därmed uppnår 20 % målet.

Vi anser också att utvecklingen kring ”vården i naturvården” bäst utvecklas genom lokal förvaltning i en process som ger de boende och verksamma i områdena stort inflytande.

Bengt Almkvist
Ordförande

SKÄRGÅRDARNAS RIKSFÖRBUND
Borgen 126, 472 95 Varekil
info@skargardarnasriksforbund.se www.skargardarnasriksforbund.se